

Ratko-hanke (2012 - 2016)

Hankkeessa kehitettiin, testattiin ja tuotteistettiin vammaisten ja osatyökykyisten nuorten työllistymistä edistävä Ratko-toimintamalli. Ratkon ydin on työn muotoilussa, johon osallistuu koko työyhteisö. Mallin kehittämisvaiheessa oli mukana noin 30 työpaikkaa. Viisivuotista hanketta rahoitti Raha-automaattiyhdistys.

Ratko-hanke vastasi työnmuotoilun työkaluilla siihen tarpeeseen, että erityisnuorille oli vaikea löytää työpaikoilta sopivia tehtäviä. Työvälaineissä yhdistetään joustavasti uutta ja vanhaa. Uutta edustaa hankkeen aikana kehitetty työyhteisöä osallistava Ratko-työpajamenetelmä, jonka tarkoituksena on rakentaa työpaikoille uusia työtehtäviä ja uudistaa työnjakoa. Lisäksi malliin nivoutuu jo aiemmin Vamlasin maahantuoma strukturoitu IMBA-Melba -työn vaativuuden ja taitojen arviointimenetelmä. Mallin rakenne on moduulimainen, mikä mahdollistaa sen joustavan käytön erilaisissa tilanteissa ja toimialoilla.

Vaikka Ratko-mallin lähtökohtana oli vammaisten ja osatyökykyisten nuorten työllisyyden parantaminen, malli osoittautui geneeriseksi. Se soveltuu mm. pitkältä sairauslomalta palaamisen tueksi ja urien pidentämiseen silloin, kun työkyvyn muutos uhkaa keskeyttää työssä jatkamisen. Tieto Ratko-toimintamallista levisi hankkeen aikana työhönvalmennuksen ja kuntoutuksen alalla laajasti. Mallia esiteltiin myös ulkomailla useissa konferensseissa.

Ratko-hanketta täydensi mallin tutkimus- ja kehittämishanke Kaikille sopiva työ ja työyhteisö, joka toteutettiin 2014 - 2015 Vamlaksen, RAY:n ja Työsuojelurahaston tuella. Tutkimuksessa Ratko-mallin todettiin pystyvän tarjoamaan työyhteisöille keinoja työstää omia toimintatapojaan ja työnjakoaan siten, että niistä löytyi tilaa kaikenlaisille tekijöille - myös osatyökykyisille ja vammaisille nuorille. Työllistymisen onnistumista tarkasteltaessa korostui entisestään työyhteisön merkitys: osatyökykyisen työntekijän vastaanottamista ja integroitumista työyhteisöön hankaloittavat yksilön ominaisuuksia enemmän työyhteisöön liittyvät asiat.

Ratko-mallin perusajatukset ja ohjeet työpajan pitämistä varten koottiin Ratko-internetsivuille (www.ratko.fi). Työyhteisön ja johtamisen näkökulmaa on sivuilla vahvistettu Aulikki Sippolan kirjoittamalla osuudella mallin käyttöönottoa tukevasta monimuotoisuuden johtamisesta.

RATKO mediassa:

[MonsterCafe: Muotoile työtäsi – voit edistää samalla yhteiskuntavastuuta](#)

[MonsterCafe: Moninainen henkilöstö osaa palvella parhaiten moninaista asiakaskuntaa](#)

[MonsterCafe: Työyhteisön monimuotoisuus – rasite vai rikkaus?](#)

[Telma-lehti: Työtä erilaisille ihmisille](#)

[Tesso-lehti: Osatyökykyinen tahtoo töihin](#)

[Talouselämä-lehden verkkosivut: Vammaisten työ sujui Lintsillä](#)

[Sosiaalipsykologi-lehti s. 14: Taidot esiin!](#)

[Kyvyt käyttöön -lehti: Lintsi – satojen nuorten polku työelämään](#)

[Työelämä 2020 -sivut: Särkänniemi: Työtä huvin vuoksi](#)

RATKO in English:

[Diversity within small and medium-sized enterprises. Best practices and approaches for moving ahead.](#) European Commission.

[12th EUSE Conference, Lisboa 2015](#)